

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสงฆ์ฆาธิการตามความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structrue Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร ได้แก่ พุทธศาสนิกชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
มีจำนวน ๖๘,๘๓๒ ☐ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พุทธศาสนิกชน ผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน ๔๐๐ คน โดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๐๐ คน จากนั้นจึงทำการสุ่มแบบง่าย โดยวิธีการเทียบสัดส่วนประชากร ถึงแสดงตามตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เทศบาลตำบลลำตาเสา	๑๙,๓๐๖	๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อตาโล่	๕,๗๒๔	๓๙
องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย	๖,๖๗๒	๔๓
องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร	๗,๑๕๖	๔๘
องค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ	๔,๔๒๗	๓๖
องค์การบริหารส่วนตำบลพยอม	๑๒,๔๑๔	๖๒
องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา	๓,๑๑๗	๒๔
องค์การบริหารส่วนตำบลวังจุฬา	๓,๓๕๗	๒๕
องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวงาม	๒,๓๒๗	๒๒
องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ	๔,๓๓๒	๓๖
รวม	๖๘,๘๓๒	๔๐๐

☐ องค์การบริหารส่วนตำบล, แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๑๕๕๕ – ๒๕๕๗, (เอกสารอัดสำเนา).

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก.แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็น ของ พุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยประยุกต์ใช้หลักธรรมดั่งที่ปรากฏอยู่ในพุทธปิฎกสูตรโดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็น ของ พุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็น ของ พุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน ใน ๓ ด้าน ด้านละ ๖ ข้อ ได้แก่ ๑) ด้านวิสัยทัศน์ ๒) ด้านการบริหาร ๓) ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้[□]

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มากที่สุด**

๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มาก**

๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **ปานกลาง**

๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อย**

๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรี

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑.ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒.หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

๑) อาจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[□] ชูติระ ระบอบ และคณะ , **ระเบียบวิธีวิจัย** , (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๒) อาจารย์ผดุง วรรณทอง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) อาจารย์เดช ชูจันทร์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.อนุภูมิ โขเกษม ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) ผศ.วัชรชัย ไชยสา ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) แก่บุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) [□] ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๙

ข.แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง “ ภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็น ของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structrue Interview) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ ภาวะผู้นำ ที่พึงประสงค์ ของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็น ของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

[□] สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัททุนพัลลขิง จำกัด, ๒๕๔๓), หน้า ๑๙๑.

๑. ท่านคิดว่าปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหา ต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการตามความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนอย่างไร

๒. ท่านคิดว่าพระสงฆ์มีแนวคิดเป็นภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในด้านใดบ้าง

๓. พระสงฆ์ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการบริหารของพระสังฆาธิการด้านใดบ้าง

๔. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่ทำให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการตามความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน

๕. ท่านวิเคราะห์แนวโน้ม ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการตามความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ว่ามีทิศทางอย่างไร

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก.เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการบันทึกเทปในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความงานวิจัย และเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการบันทึกเทปในการวิจัยครั้งนี้

๒) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึง พุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจาก พุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน ๓๗ ๙ ฉบับโดยแจกกับ พุทธศาสนิกชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองแล้วนำมา

ตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๔๐๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๔) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

ข.เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความงานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็น ของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน ๓ ด้าน คือ

- ๑) ด้านวิสัยทัศน์
- ๒) ด้านการบริหาร
- ๓) ด้านมนุษยสัมพันธ์

๒) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรการจัดการเชิงพุทธ ถึง

๑. พระครูวิสิฐพัฒนพิธาน เจ้าอาวาสวัดพยอม เจ้าคณะอำเภอวังน้อย
๒. พระครูปลัดอภิชาติ สุวณฺโณโชโต เจ้าอาวาสวัดศรีประชา เจ้าคณะตำบลวังน้อย
๓. พระอธิการแสวง ผาสุโก เจ้าอาวาสวัดลาดทราย
๔. นายบุญเลิศ เพชรมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยจรเข้ม
๕. นางสาวปวีลดา เนียมนิยม ครูโรงเรียนวัดห้วยจรเข้ม
๖. นายนรินทร์ นรกิจ

เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ที่แต่ละท่าน

๓) การสัมภาษณ์ พระสังฆาธิการและพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๖ ท่าน ช่วงวันที่ ๑๕ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๑๙ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๕ รวมเป็นระยะเวลา ๕ วัน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็น ของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการตามความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (T-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ แปลว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ แปลว่า มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ แปลว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ แปลว่า น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ แปลว่า น้อยที่สุด

□

□ กัลยา วาณิชย์บัญชา, การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล, ค่าเฉลี่ย Arithmetic Mean, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๓.

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) เกี่ยวกับภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการตาม ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชน ในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)